

**Retningslinjer for
tilskudd til tiltak i
beiteområder
Gratangen kommune i
2024**

Innhold	
Bakgrunn	3
Organisering og prosess	3
Bruk av utmarksbeite i Gratangen	3
Vilkår for tilskudd	4
Retningslinjer for prioritering mellom søknader	5
Veiledning enhetspris til kostnadsoverslag	5
Hvordan søke?	5
Søknadsfrist	5

Bakgrunn

Forvaltningen av tilskudd til tiltak i beiteområder ble overført fra Fylkesmannen til kommunene fra 01.01.20. Ordningen lokal bidra til god beitebruk gjennom infrastruktur i beiteområdene, og er hjemlet i forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder.

Forskrift om tilskudd til tiltak i beiteområder har følgende formål:

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-02-04-206>

Formålet med tilskuddet er å legge til rette for best mulig utnyttelse av beite i utmark, redusere tap av dyr på utmarksbeite og fremme fellestiltak i beiteområdene. Se Landbruksdirektoratets nettside for nytt regelverk, hvordan søke mm. <https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/tiltak-i-beiteomrader/om-tilskudd-til-tiltak-i-beiteomrader>

Økonomisk ramme for tilskuddordningen tildele fra kommunal- og moderniseringsdepartementet til fylkesmannsembetene, og Fylkesmannen fordeler midlene videre til kommunene. Det er kommunene som prioriterer søknadene og innvilger tilskudd. Kommunene kartlegger og melder inn behov for midler til Fylkesmannen, deretter fastsettes søknadsfristen for ordningen. Søknadsfristen skal lyses ut på kommunens nettsider. De lokale retningslinjene skal fastsette hvilke tiltak som vil bli prioritert ut fra hva som er formålstjenlige tiltak for utmarksbeitinga i kommunen.

Organisering og prosess

Avdeling landbruk har utformet retningslinjene på mal fra Bardu kommune. De har vært på gjennomlesing og høring hos Gratangen beitelaget. Det kom innspill fra:

Fylkesmannen i Viken har avklart følgende med Landbruksdirektoratet:

- Det er ikke krav om at retningslinjene legges ut på høring hos faglagene.
- Det er ikke krav om at retningslinjene forankres politisk i kommunen.
- Kommunen legger faglige vurderinger til grunn for fastsetting av retningslinjene.
- Ved utarbeiding av retningslinjene kan kommunen gjerne diskutere/ha en dialog med faglagene, Fylkesmannen mfl.

Gratangen kommune har utarbeidet egen handlingsplan for «Beitenæring i rovdyrutsatt utmark» og har ansvar for skadefellingslaget for kommune Evenes, Gratangen, Lavangen, Narvik (deler av), Tjeldsund.

Gratangen kommune v. avdeling forvaltning og utvikling fastsetter dermed retningslinjene for 2023.

Bruk av utmarksbeiter i Gratangen

Gratangen kommune har utmarksbeiter med svært god kvalitet, og vi har derfor gode forutsetninger for å drive matproduksjon basert på lokale ressurser. Beiting i utmark ivaretar dessuten det åpne kulturlandskapet og artsmangfoldet knyttet til denne naturtypen. De fleste sauebruk i kommunen er medlemmer i Gratangen sankerlag, og i 2019 var det totalt sau 1081 og lam 1842 og på beite i utmarka. Videre er det om lag 100 storfe på utmarksbeite i kommunen.

Beitenæringa har ei utfordring med tap til rovvilt. De store og utstrakte beiteområdene gjør at det daglige tilsynet er svært utfordrende og det er til stor hjelp med elektronisk overvåkingsutstyr nå det er har oppstått utro i beiteområdet som følge av rovvilt.

Hvilke tiltak omfatter ordningen.

Det kan gis tilskudd til investeringer i faste installasjoner og annet utstyr knyttet til beitebruk i utmark, samt tidsavgrensede planleggings- og tilretteleggingsprosjekter. Innenfor disse rammene kan tilskudd gis til alle tiltak som fremmer beitebruken i et område. Ulike typer faste og mobile investeringstiltak kan være (listen er ikke uttømmende):

- Sperregjerder
- Ferister
- Bruer
- Gjeterhytter
- Sanke- og skilleanlegg
- Anlegg/rydding/ utbedring av drifteveier
- Saltsteinsautomater
- Transportprammer
- Elektronisk overvåkingsutstyr (radiobjeller, lammenoder, merkeavlesere, findmysheep, droner mv.) -
- Elektronisk gjerde (Eeks. av typen Nofence)

Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter kan være ulike typer prosjekter som retter seg mot organisering og tilrettelegging av utmarksbeitene for god og effektiv beitebruk. Dette kan bl.a. omfatte:

- Planlegging og prosjektering av faste installasjoner
- Ny organisering av beitelag og utmarksbeiteområder
- Prosjektrettet arbeid for stimulering til økt beitebruk og rasjonell utnyttelse av beitene
- Tidsbegrenset utprøving av nytt utstyr som kan bidra til effektiv og god beitebruk
- Utarbeidelse av planer (beitebruksplan, tiltaksplan, beredskapsplan mv.) for utmarksbeite
- Vegetasjonskartlegging

Vilkår for tilskudd

-Tilskudd gis til beitelag og andre former for organisert samarbeid der det drives næringsmessig beitedrift. Næringsmessig beitedrift vil normalt innebære at dyra går minst 5 uker på utmarksbeite og at mer enn halvparten av medlemmene i lag eller forening har rett til produksjonstilskudd.

- Tilskudd kan tilvarende gis til enkeltretak som har rett til produksjonstilskudd der hvor det grunnet naturgitte eller driftsmessige forhold ikke ligger til rette for samarbeid. Bakgrunnen for dette er strukturendringene i landbruket.

- Foretak som driver næringsmessig beitedrift, men som ikke har rett til produksjonstilskudd, kan ikke gis tilskudd med hjemmel i forskriftens ordinære vilkår. Dersom slik virksomhet bidrar til

utnyttelse av beiteområder som ellers ikke ville blitt brukt eller for øvrig bidrar til å oppfylle forskriftens formål kan kommunen vurdere å gi dispensasjon, jfr. forskriftens § 9.

- Det er en forutsetning for tilskudd til faste installasjoner at det er innhentet tillatelse fra eller avtaler med grunneiere eller andre som har rettigheter i det aktuelle beiteområdet, og som kan tenkes å bli berørt av tiltaket. I områder der tiltaket vil berøre reinbeiteinteresser må det dokumenteres at reinbeitedistriktet har uttalt seg, eller har fått anledning til å uttale seg.

Retningslinjer for prioritering mellom søknader

1. Søknader om elektronisk overvåkingsutstyr som letter det daglige tilsynet og gir ei mer effektiv sankning.

2. Søknader som øker/gir ny bruk av utmarksbeitene.

3. Annet.

Veiledende enhetspriser til kostnadsoverslag

Eget arbeid 350 per time

Eget arbeid med traktor og henger e.l. 500 per time

Nettinggjerde /topptråd, ferdig opplatt. Løs grunn Ca. 60 kr pr løpemeter (mer om det er mye fjellgrunn)

Sluse med falt port (Y- og U-form) Ca. 2000 kr per stk.

Gjerde klyv Ca. 1000 kr per stk.

Grind Ca. 2000 kr per stk.

Satsene er basert på veiledende enhetspriser for SMIL-tiltak 2020 utarbeidet av Fylkesmannen i Agder og Viken.

Hvordan søke.

Elektronisk søknadskjema ligger på Altinns nettside, papirskjema kan også printes ut fra Landbruksdirektoratets nettside. Skjemaet fylles ut, signeres og sendes sammen med eventuelle vedleggs brev til kommunen. I tilfeller der et tiltak vil strekke seg over to eller flere kommuner sendes søknaden til kommunen som er mest berørt av tiltaket. Når et tiltak som har fått tilskudd er gjennomført skal kommunen kontrollere at tiltaket er utørt som planlagt. Deretter kan tilskuddet utbetales.

Søknadsfristen settes i 20.mai.2024